# Alchymista (2)

Pastýř se dal do čtení, ale už se nedokázal soustředit. Byl vzrušený a napjatý, protože věděl, že stařec nelže. Šel k pouličnímu prodavači, a zatímco uvažoval, jestli mu má prozradit, co říkal stařec, koupil si pytlík pražené kukuřice. - Někdy je lepší nechat věci tak, jak jsou, - pomyslel si a nic nepodnikl. Kdyby mu to pověděl, prodavač by pár dní toužil všeho nechat, ale teď už si na svůj vozík moc zvykl. Tohle trápení mu chtěl ušetřit Pustil se bez cíle ulicemi města a došel až do přístavu. Stál tam domeček a v tom domečku bylo okénko, kde si lidé kupovali jízdenky. Egypt je v Africe, uvědomil si.

"Přejete si?" zeptal se pokladník. – "Možná zítra," odpověděl pastýř a šel pryč.

Kdyby prodal jen jedinou ovci, dostal by se za ty peníze na druhou stranu průlivu. Tahle představa ho lekala. "Zase jeden snílek," řekl pokladník svému pomocníkovi, když viděl pastýře odcházet. "Nemá peníze na cestu."

Tam u té přepážky si Santiago vzpomněl na své ovce a málem se bál k nim vrátit. Za ty dva roky se naučil všecko, co má pastýř znát; umět stříhat vlnu, starat se o březí ovce, chránit zvířata proti vlkům. Znal všechny pláně a pastviny v Andalusii. Znal přesnou cenu každého ze svých zvířat.

Rozhodl se jít k chlévu svého přítele oklikou. V tomto městě byl také hrad, a tak šel nahoru po kamenné rampě a posadil se na hradby. Shora mohl dohlédnout až do Afriky. Kdysi mu někdo vysvětlil, že tudy přišli Maurové, kteří pak na mnoho let obsadili skoro celé Španělsko. Pastýř jim nemohl přijít na jméno. To oni přivedli cikány. Shora mohl také přehlédnout téměř celé město, i s náměstím, kde si povídal se starcem. - Prokletá hodina, kdy jsem toho starce potkal, - pomyslel si. Vždyť šel jen za ženou, která by uměla vyložit sny. Ani ta žena, ani stařec nepřikládali žádnou váhu tomu, že je pastýř. Byli to zřejmě osamělí lidé, kteří už ztratili víru v život a nechápali, že pastýř nakonec ke svým ovcím přilne. On sám zná dobře každou z nich: ví, která kulhá, která bude mít za dva měsíce mladé i která je líná. Umí je ostříhat i porazit. Kdyby se rozhodl odjet, určitě by ho postrádaly. Začal vát vítr. Pastýř ten východní vítr znal: lidé mu říkali "levantský", protože s ním kdysi přišly také hordy nevěřících. Dokud neznal Tarifu, nikdy ho nenapadlo, že Afrika je tak blízko. A to je velice nebezpečné: Maurové sem mohou vpadnout znovu. Levantský vítr zadul silněji. - Trčím tu mezi ovcemi a pokladem, - napadlo ho.

Musí se rozhodnout mezi tím, na co si zvykl, a tím, co by rád měl. Je tu také kupcova dcera, ale ta není tak důležitá jako ovce, protože na něm nezávisí. Stejně už se na něj ani nepamatuje. Byl si jist, že kdyby se tam za dva dny objevil, dívka by si toho ani nevšimla: všechny dny se jí zdají stejné, a to je vždycky proto, že lidé už si neuvědomují, co dobrého jim život ukazuje, když po nebi putuje slunce. - Opustil jsem otce, matku a hrad v rodné vsi. Zvykli si a zvykl jsem si i já. Ovce se beze mne taky obejdou, - pomyslel si.

Zadíval se shora na náměstí. Prodavač dál prodával praženou kukuřici.

Na lavičku, kde předtím rozmlouval se starcem, si sedl nějaký chlapec s děvčetem a líbali se. "Prodavač...," začal pro sebe, ale už to nedořekl, protože východní vítr začal foukat tak silně, že to ucítil na tváři. Ten vítr přivedl Maury, jistě, ale přináší také vůni pouště a žen zahalených závojem. Přináší pot a sny lidí, kteří se jednoho dne vydávají do neznáma za zlatem, dobrodružstvím - a pyramidami. Pastýř začal větru závidět jeho svobodu a uvědomil si, že i on ji může mít. Nic mu nebrání, jen on sám. Ovce, kupcova dcera i andaluské pláně jsou jen stupně v jeho Osobním příběhu.

LIVEWORKSHEETS

Příští den v poledne šel pastýř na schůzku se starcem a vedl s sebou šest ovcí. "To bych nikdy nečekal," řekl. "Ostatní ovce ode mě kamarád okamžitě koupil. Prý celý život toužil být pastýřem, a tohle považuje za dobré znamení."

"Tak je to vždycky," podotkl stařec. "Říká se tomu Příznivý začátek. Napoprvé bys v kartách skoro určitě vyhrál. Štěstí začátečníka."

"Čím to?"

"Protože život chce, abys prožil svůj Osobní příběh."

Pak si stařec začal prohlížet těch šest ovcí a zjistil, že jedna kulhá. Santiago mu vysvětlil, že to nevadí, protože ta je právě nejchytřejší a dává hodně vlny.

"Kde je ten poklad?" zeptal se.

"V Egyptě, u pyramid."

Pastýř se ulekl. Totéž mu řekla ta bába, ale nic za to nechtěla.

"Abys došel až tam, musíš dávat pozor na znamení. Bůh vyznačil na světě cestu pro každého člověka. Teď jenom musíš pozorně sledovat tu svou."

Dřív než stačil pastýř něco říct, zatřepetal se mezi ním a starcem motýl. Vzpomněl si na dědečka; ten mu v dětství říkával, že motýli přinášejí štěstí. Tak jako cvrčci, kobylky, ještěrky a čtyřlístky. "Správně," řekl stařec, který mu četl myšlenky. "Zrovna tak, jak ti to říkal dědeček. To jsou ta znamení." Potom si rozhalil plášť, který mu zakrýval hruď. Santiago ohromeně zíral a vzpomněl si, jak den předtím zahlédl ten třpyt. Stařec měl těžký zlatý náprsník zdobený drahokamy. Je to doopravdy král. A tohle převlečení ho asi má chránit před lupiči.

"Na," řekl stařec a zprostřed zlatého náprsníku vyndal jeden kamínek bílý a jeden černý a podával mu je. "Jmenují se urim a thumim. Černý kámen znamená ‚ano' a bílý ‚ne'. To ti pomůže, když nedokážeš rozeznat znamení. Polož jim vždycky věcnou otázku. Snaž se ale většinou rozhodovat sám. Poklad je u pyramid, a to už jsi věděl; já jsem ti však pomohl se rozhodnout, a proto jsi mi musel dát šest ovcí."

Santiago si schoval kamínky do tlumoku. Od nynějška se bude rozhodovat sám.

"Nezapomeň, že vše je jedno. Nezapomeň na mluvu znamení. A hlavně nezapomeň dovést svůj Osobní příběh až do konce. Ale napřed bych ti ještě rád pověděl tuhle historku: Jeden kupec poslal svého syna za nejmoudřejším ze všech lidí, aby se ho zeptal na Tajemství štěstí. Syn putoval čtyřicet dní pouští, až došel k nádhernému hradu, tyčícímu se na vysoké hoře. Tam žil Mudrc, kterého hledal. Nebyl to však žádný světec. Když náš hrdina vstoupil do hradního sálu, uviděl tam čilý ruch; kupci přicházeli a odcházeli, lidé po koutech se bavili, malý orchestr vyhrával příjemné melodie a byla tam bohatá tabule s nejchutnějšími jídly kraje. Mudrc s každým porozprávěl a mladík musel čekat dvě hodiny, než na něho přišla řada. Mudrc pozorně vyslechl, co ho k němu přivádí, ale řekl, že teď právě nemá čas, aby mu Tajemství štěstí vyložil. Vybídl ho, ať se jde zatím projít po paláci a vrátí se za dvě hodiny. ‚Chci tě ale o něco poprosit,' dodal Mudrc a podal mladíkovi lžičku, na niž ukápl dvě kapky oleje. ‚Vezmi s sebou tuhle lžičku a dej pozor, aby se ti cestou olej nerozlil.' Mladík tedy chodil nahoru a dolů po palácových schodištích a ustavičně přitom upíral zrak na lžičku. Za dvě hodiny se vrátil k Mudrcovi. ‚Tak co,' zeptal se Mudrc, ‚viděl jsi ty perské koberce v mé jídelně? Viděl jsi zahradu, kterou mistr zahradník budoval deset let? Všiml sis těch nádherných rukopisů v mé knihovně?' Mladík se zahanbeně přiznal, že neviděl nic. Dbal jen o to, aby nerozlil olej, který mu Mudrc svěřil. ‚Tak jdi zpátky a prohlédni si divy mého světa,' řekl Mudrc. ‚Nemůžeš důvěřovat člověku, jehož dům neznáš.' Mladík už klidněji vzal lžičku a znovu se vydal na procházku po paláci, všímaje si tentokrát všech uměleckých děl na stropě i na stěnách. Uviděl zahrady, hory

LIVEWORKSHEETS

vůkol, líbezné květiny, poznal vytříbený vkus, s nímž všechna ta umělecká díla patřičně rozmístili. Když se vrátil k Mudrcovi, vylíčil mu dopodrobna vše, co viděl. ‚Kde ale jsou ty dvě kapky oleje, co jsem ti svěřil?' zeptal se Mudrc. Mladík pohlédl na lžičku a viděl, že je rozlil. ‚Tak tohle je jediná rada, kterou ti mohu dát,' řekl nejmoudřejší ze všech mudrců. ‚Tajemství štěstí je v tom, jak se dívat na všechny krásy světa a nezapomenout přitom ani na chvíli na dvě kapky oleje na lžičce."

Santiago nic neříkal. Pochopil příběh starého krále. Pastýř rád chodí světem, ale nikdy nezapomíná na své ovečky. Stařec se na něho podíval a zvláštním způsobem mu vložil ruce na hlavu. Pak shromáždil ovce a šel svou cestou.

Na kopci nad městečkem Tarifou stojí starodávná pevnost vybudovaná Maury a ten, kdo usedne na její hradby, může zahlédnout náměstí, prodavače pražené kukuřice a ještě kousek Afriky. Melchisedech, Král Sálemský, se tam to odpoledne posadil a na tváři ucítil východní vítr. Ovce kolem něho podupávaly, udivené tolika nečekanými událostmi a ještě celé vyplašené změnou pána. Nechtěly nic než potravu a vodu. Melchisedech se zadíval na malou loď, která právě vyplouvala z přístavu. Už nikdy toho chlapce neuvidí, stejně jako už nespatřil Abraháma poté, co od něho vybral desátek.

Takové je však jeho dílo. Bohové by si neměli nic přát, protože nemají Osobní příběh. Nicméně Král Sálemský si v duchu přál, aby měl chlapec úspěch. "Škoda že hned zapomene mé jméno," pomyslel si. "Měl jsem mu je vícekrát zopakovat. Kdykoli by pak o mně mluvil, řekl by, že jsem Melchisedech, Král Sálemský." Hned ho to ale zamrzelo a vzhlédl k nebi: "Vím, že je to marnost nad marnost, jak jsi pravil, Pane. Ale takový starý král musí být občas na sebe hrdý."

---

**Otázky k ukázce** *(Zkus se v odpovědích klidně více rozepsat a nebuď příliš stručný a strohý.)*

1. Proč si Santiago napoprvé nekoupil u okýnka v přístavu jízdenku do Afriky?

2. Co byly hlavní důvody Santiagova váhání jestli odjet, anebo neodjet do Afriky?

3. Vysvětli princip kamínků urim a thumim. Co ale zároveň Stařec doporučoval?

4. Jaké ponaučení vidíš ve Starcově příběhu o mudrci a mladíkovi se lžičkou oleje?

5. Kdo to tedy vlastně mohl být ten Stařec? (Zkus také vysvětlit, proč si to myslíš.)

LIVEWORKSHEETS